

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoP/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115200633
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2115200633.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Zlatice Javorovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: S. A., nar. XX. L. XXXX a S. A., nar. X. O. XXXX, obidve bytom u matky, zastúpené opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, matky: Y. A., nar. X. W. XXXX, B. XX/XX, P., zastúpenej advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, Trnava, Hlavná 25 a otca: X. A., nar. XX. O. XXXX, bytom P., B. XXX/XX, tohto času K. I., P. XXX, Česká republika, zastúpeného splnomocnencom: JUDr. Igor Zelník, Modra, Národná 173, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 31. marca 2015 č. k. 8P/3/2015-46 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného **p o t v r d z u j e .**

V časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í .**

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom tak, že obidve maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Otcovi uložil povinnosť platiť na výživu maloletej S. sumu 200,- eur mesačne a na výživu maloletej S. sumu 150,- eur mesačne, u obidvoch vždy do 15. dňa každého mesiaca dopredu k rukám matky, od 16. januára 2015. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú S. vo výške 251,52 eur súd povolil otcovi zaplatiť v splátkach vo výške 7,- eur mesačne a nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú S. vo výške 125,76 eur v splátkach vo výške 4,- eurá mesačne, u obidvoch spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Súčasťou rozsudku bola aj rodičovská dohoda o úprave styku otca s maloletými deťmi. O trovách konania bolo „rozhodnuté“ tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 36 ods. 1, § 25 ods. 1, § 62 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 ZoR (zákon o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení). Výrok rozsudku o výživnom vecne odôvodnil tým, že otec je zamestnaný a má priemerný čistý mesačný príjem 1.405,- eur. Okrem maloletých nemá inú vyživovaciu povinnosť a žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá je živnostníčka, ako aj s jej maloletou dcérou. Platí hypotéku vo výške 150,- eur mesačne, ako aj nájomné 454,05 eur (spolu s priateľkou) a nebol u neho zistený majetok väčšej hodnoty. Matka je zamestnaná s predpokladaným príjmom 400,- eur (za celý mesiac február mala príjem 233,83 eur), pričom do 16. februára 2015 bola na rodičovskej dovolenke (poberala rodičovský príspevok 203,- eur). Mesačné výdavky matky pozostávali z platby za plyn 20,- eur, elektrinu 137,48 eur, vodu 8,33 eura, splátky hypotéky 150,50 eur. Odôvodnené potreby maloletých detí sú primerané ich veku. Maloletá S. navštevuje druhý ročník základnej školy, mesačné výdavky má na stravné 30,- eur, družinu 12,- eur, doučovanie angličtiny 14,- eur, krúžok šikovničiek 5,- eur, krúžok mažoretiek 36,25 eur, ročný poplatok za uskladnenie pupočníkovej krvi činí 20,- eur a ZRPŠ 1,25 eur mesačne. Maloletá S. navštevuje materskú školu, mesačné výdavky pozostávajú z platby na stravné 20,- eur, školné 11,- eur, pitný režim 2,50 eur, ZRPŠ 1,25 eur, ročný poplatok za uskladnenie pupočníkovej krvi tu činí 60,- eur. S poukazom na preukázané schopnosti a možnosti otca ako aj zásadu

rovnakej životnej úrovne rodiča a dieťaťa súd konštatoval, že budú zabezpečené všetky odôvodnené potreby detí dôležité pre ich vývoj a výchovu. Vzal do úvahy ustálenú súdnu prax, keď povinnosť rodiča vo vzťahu k výške výživného predstavuje 20% až 30% z jeho príjmu pri zohľadnení veku detí a ich potrieb. Matka zabezpečuje maloletým deťom aj osobnú starostlivosť, s prihliadnutím na vek detí sa príspevok matky prejavuje práve aj výkonom tejto osobnej starostlivosti. Výživné bolo určené od podania návrhu otca.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec len v časti výživného, s návrhom na zrušenie rozsudku v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie obsahovo odôvodnil nesprávnosťou právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa. Pri hodnotení schopností a možností otca súd zobral do úvahy ustálenú súdnu prax, keď povinnosť rodiča vo vzťahu k výške výživného predstavuje 20% až 30% z jeho príjmu pri zohľadnení veku detí a ich potrieb. Takáto súdna prax však bola uvedená nesprávne z dôvodu, že v rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoP/100/2013 z 27. januára 2014 odvolací súd označil za ustálenú súdnu prax pri výpočte výživného 20% z čistého mesačného príjmu povinného a ten je potrebné rozdeliť medzi počet jeho vyživovacích povinností. Vychádzajúc z čistého mesačného príjmu otca 1.405,- eur predstavuje 20% z tejto sumy len 281,- eur (pričom súd prvého stupňa otcovi uložil povinnosť k platbe výživného na obidve maloleté deti v celkovej výške 350,- eur a vyhovel tak požiadavke matky na určenie výživného, pričom nepostupoval v súlade s ustálenou súdnou praxou).

Matka a opatrovník detí odvolacie návrhy nepodali.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie podľa § 201 a § 204 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p. iba v napadnutej časti o výživnom a v závislom „rozhodnutí“ o trovách konania, pričom odvolacím návrhom otca pre možnosť začatia konania i bez návrhu nebol viazaný, a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca (vo veci) nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami otca v odvolaní, odvolací súd dopĺňa nasledovné dôvody:

Nemožno súhlasiť s argumentom otca, že súd prvého stupňa pri určovaní výživného nepostupoval v súlade s ustálenou súdnou praxou. Krajský súd v Trnave napr. už v rozsudku z 23. februára 2010 č. k. 10Co/315/2009-134 zdôraznil tunajším súdom viackrát použité východisko vo veciach výživného, podľa ktorého by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20-25% jeho priemerného čistého mesačného príjmu (s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených ale aj povinných osôb). Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa určil výživné v celkovej výške 350,- eur mesačne (na maloletú S. 200,- eur a na maloletú S. 150,- eur), postupoval podľa ustálenej súdnej praxe. Suma 350,- eur z priemerného mesačného príjmu otca 1.405,- eur predstavovala 25% z príjmu výživou povinnej osoby, teda jednoznačne spadá do vymedzeného rozpätia.

S prihliadnutím na počet vyživovacích povinností (dve maloleté deti) po zohľadnení veku detí a ich potrieb, súd prvého stupňa správne ustálil v rámci vymedzeného rozpätia rozsahu výživného jeho hornú hranicu. Tej zodpovedajú podrobne vymedzené odôvodnené potreby maloletých detí aj schopnosti a možnosti otca ako povinnej osoby. Uvedené dve základné zákonom stanovené kritériá je pri určovaní výživného vždy nevyhnutné skíbiť. Odôvodnené potreby dieťaťa zahŕňajú stravu, ošatenie, obuv, alikvotnú časť nákladov na bývanie, náklady na štúdium, liečebné náklady, ako aj ďalšie výdavky súvisiace s vývojom dieťaťa adekvátne jeho veku, zdravotnému stavu a spôsobu prípravy na budúce povolanie. V danom prípade obidve deti navštevujú školské, resp. predškolské zariadenie, venujú sa záujmovým aktivitám, ktoré sú prospešné pre ich ďalší vývoj, uhrádza sa im poplatok za uskladnenie pupočníkovej krvi a u mladšieho dieťaťa je platené životné poistenie. Pri schopnostiach a možnostiach otca dieťaťa ako povinnej osoby sa prihliada na reálne dané zárobné schopnosti a možnosti

rodiča, ktorého príjem v tomto konaní viacnásobne prevyšuje príjem matky. Určenie výšky výživného s prihliadnutím na reálne spotrebované náklady dieťaťa nie je však bezhraničné, preto rozhodovacia prax odvolacieho súdu stanovením vyššie uvedeného rozpätia vymedzila hranice, ktorými korigovala celkovú výšku odôvodnených potrieb dieťaťa stanoveným rozsahom z príjmu povinnej osoby.

Komplexným zhodnotením osobných, zárobkových a majetkových pomerov obidvoch rodičov maloletých detí v tomto konaní možno konštatovať, že otec je majetkovo lepšie zabezpečený rodič, v ktorého schopnostiach a možnostiach nepochybne je platiť súdom určené výživné (z príjmu 1.405,- eur, ktorý sám otec uviedol v odvolaní, pričom nepochybnil svoju schopnosť platiť určené výživné). Súd prvého stupňa dôvodne poukázal na osobnú starostlivosť matky, keďže s prihliadnutím na vek detí sa príspevok matky prejavuje aj výkonom tejto osobnej starostlivosti. Je potrebné prihliadať aj na skutočnosť, že otec detí žije v spoločnej domácnosti s osobou, ktorá je zárobkovo činná (živnostníčka) - na rozdiel od matky detí, ktorá je jedinou zárobkovo činnou osobou v ňou vedenej domácnosti. Vychádzajúc zo zásady rovnakej životnej úrovne rodiča a dieťaťa, bol naplnený predpoklad, že určeným výživným budú zabezpečené odôvodnené potreby detí z hľadiska ich aktuálneho vývoja. V súlade s ustanovením § 77 ods. 1 ZoR bolo potom výživné určené od podania návrhu otca, keď v konaní neboli tvrdené ani preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce priznať výživné späťne.

Poukaz otca v odvolaní na iný rozsudok Krajského súdu v Trnave (sp. zn. 23CoP/100/2013) nebol náležitý. Percentuálne stanovenie rozsahu výšky výživného bolo obsiahnuté v tej časti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá opisovala argumentáciu súdu prvého stupňa. Odvolací súd v takomto inom svojom rozhodnutí konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pričom podrobne zdôvodnil konkrétne okolnosti prípadu, ktoré preukazovali správnosť určenej výšky výživného. Odvolací súd aj v mnohých ďalších rozhodnutiach o výživnom poukázal na ustálenú súdnu prax určujúcu rozpätie výživného od 20 do 25% z priemerného čistého mesačného príjmu výživou povinnej osoby (napríklad v konaniach vedených na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 10CoP/16/2012 alebo 10CoP/36/2012). Nemožno súhlasiť ani s tvrdením otca v odvolaní, že súd prvého stupňa vyhovel požiadavke matky maloletých detí na určenie výživného vo výške, ktorú požadovala, keďže matka tu navrhovala výživné až vo výške 210,- eur mesačne na maloletú S. a vo výške 190,- eur mesačne na maloletú S..

Odvolací súd preto podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného potvrdil ako vecne správny, čo sa týkalo výšky tzv. bežného mesačného výživného (200,- eur mesačne na maloletú S. a 100,- eur mesačne na maloletú S.) aj zročného výživného na obidve deti (na maloletú S. vo výške 251,52 eur a na maloletú S. vo výške 125,76 eur), vzhľadom na správnosť jeho výpočtu. Povolenie zaplata nedoplatkov na zročnom výživnom mesačnými splátkami vo výške 7,- eur mesačne na maloletú S. a vo výške 4,- eurá mesačne na maloletú S. bolo treba taktiež považovať za súladné s ustálenou rozhodovacou praxou vo veciach výživného, keďže zročné výživné pri dodržaní pravidelných mesačných splátok by takto malo byť splatené do troch rokov, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (ktorý následok súd prvého stupňa formuloval slovami „pod následkom straty výhody splátok“), podľa ustanovenia § 160 ods. 1 O. s. p.

V časti trov konania odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a i/ O. s. p. V konaniach, ktoré možno začať i bez návrhu (medzi ktoré patrí aj konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vrátane určenia výživného) je nedostatok práva jeho účastníkov na náhradu trov konania (upravený práve ustanovením § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) pravidlom, z ktorého neexistuje žiadna výnimka (na rozdiel od iných len podobných prípadov uvedených v zákone). Takto sa ale prípadným rozhodnutím o tom, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu jeho trov, v skutočnosti o ničom nerozhoduje, keďže procesom rozhodovania treba rozumieť výber aspoň z dvoch do úvahy prichádzajúcich možností a o taký prípad tu nešlo. To je aj dôvod, pre ktorý nadbytočná časť výroku mala byť z napádaného rozsudku odstránená a vysvetlenie takéhoto postupu mohlo byť uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu. Z rovnakých dôvodov potom ani do výroku rozsudku odvolacieho súdu nebolo pojaté rozhodnutie o trovách odvolacieho konania.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.